



Antagande av avfallsplan 2021–2032

Ärende

SÖRAB:s ägarkommuner har valt att ta fram en avfallsplan tillsammans och arbetat fram ett förslag för perioden 2021–2032. Arbetet sker parallellt med framtagande av nya avfallsföreskrifter för Danderyds kommun.

Förslaget till avfallsplan var på samråd och utställning första kvartalet 2020. Därefter har tekniska nämnden den 27 maj 2020 (§ 37) godkänt samrådsredogörelsen.

Syftet med en avfallsplan är att skapa ett tydligt gemensamt styrdokument för hanteringen av avfall och skräp. Flera förändringar föreslås jämfört med avfallsplanen för perioden 2009–2020. Exempel på förändringar är det minskade antalet målområden, att målområdena har en mer cirkulär inriktning samt att periodmålen nu mäts vart tredje år.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige antar föreslagen gemensam avfallsplan för SÖRAB-kommunerna 2021–2032.
2. Kommunfullmäktige beslutar att föreslagen avfallsplan 2021–2032 ska gälla från och med den 1 januari 2021 och att tidigare avfallsplan ska upphävas.
3. Kommunfullmäktige beslutar på grundval av utredningens bedömning att avfallsplanen inte anses medföra sådan betydande miljöpåverkan att särskild miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram.
4. Kommunfullmäktige antar förslaget till periodmål 2021–2023.

Bakgrund

Avfallsplan och föreskrifter bildar tillsammans kommunens renhållningsordning som alla kommuner enligt miljöbalken måste ha. I avfallsplanen beskrivs nuläge, framtida önskat läge och hur arbetet för att nå det önskade läget ska bedrivas. Idag gäller en gemensam avfallsplan för SÖRAB-kommunerna (Danderyd, Järfälla, Lidingö, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna). SÖRAB är ett



Jonas Qvarfordt

kommunalt bolag ägt av ovanstående kommuner tillsammans med Stockholms stad. SÖRAB-kommunerna har givit SÖRAB i uppdrag att samordna och projektleda arbetet med att ta fram en ny gemensam avfallsplan som omfattar perioden 2021–2032, då den nuvarande avfallsplanen sträcker sig fram till sista december 2020.

Den gemensamma avfallsplanen berör allt avfall som uppkommer i kommunen, har tagits fram i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter för framtagande av en kommunal avfallsplan (NFS 2017:2). Samråd och förankring har integrerats i arbetet och har innefattat bland annat kontakter med myndigheter, förtroendevalda och tjänstepersoner inom kommunen, företag, organisationer och invånare.

Avfallsplanen består av fyra delar: bakgrundsdokument, måldokument, periodmåldokument samt bilagor där bland annat ekonomiska konsekvenser och miljöbedömning återfinns. Måldokumentet innehåller fem målområden: system efter behov, avfall förebyggs, material cirkulerar, matavfall samt skräp och nedskräpning. Inom varje målområde finns mål satta till 2032. I periodmåldokumentet finns också förslag till delmål för den första perioden, 2021–2023.

Några större förändringar från nuvarande avfallsplan är att målområden och mål är utformade för att främja ett mer cirkulärt system i stället för att som tidigare arbeta främst i enlighet med avfallstrappan. Förslaget till ny avfallsplan innehåller fem målområden i stället för åtta och det har förtydligats att målområdena är ramverk inom vilka målen ryms.

Avfallsplan 2021–2032 är uppdelad på fyra målperioder om tre år vardera, i stället för som nuvarande som har tre perioder bestående av fyra år.

Kommunledningskontorets yttrande

Arbetet med framtagande av förslaget till gemensam avfallsplan har pågått en längre tid och det som återstår är att formellt fastställa den, vilket samtliga ägarkommuner i SÖRAB ska göra. Därefter börjar det viktiga arbetet med att genomföra de aktiviteter som behövs för att uppnå de mål som beslutats. Flera förvaltningar och nämnder behöver samverka för att arbetet ska bli framgångsrikt i kommunen. Fördelen med en gemensam avfallsplan är att de stordriftsfördelar som finns i detta arbete kan utnyttjas. Gemensamma informationskampanjer, utbytande av erfarenhet och andra samordnade insatser minskar resursåtgången i arbetet. Nackdelarna är att kommunerna behöver komma överens, kompromissa och acceptera gemensamma beslut. Ett gemensamt arbete innebär alltid att en enskild kommun inte kommer att kunna agera självständigt. Samarbetet i avfallsplanearbetet har lång tradition och den nya avfallsplanen innebär ingen förändring på den punkten.



Jonas Qvarfordt

En förändring i arbetsprocessen jämfört med nuvarande avfallsplan avser fastställande av de periodmål som gäller tre år i taget. I nuvarande avfallsplan har de fastställts av respektive kommunfullmäktige inför varje ny period. Det förändrade arbetssättet i kommande avfallsplan innebär att förslag till periodmål utarbetas av en tjänstemannagrupp, styrgruppen för avfallsplanen, för att därefter fastställas i renhållningsansvarig nämnd. Det ger ett enklare och snabbare förfarande. Periodmålen syftar till att nå det av kommunfullmäktige beslutade slutmålen i avfallsplanen.

Avfallsplanen ska vara tillgänglig för alla invånare och företag när det behövs vägledning för hur invånarna och verksamheterna i kommunen ska planera och hantera sitt avfall. Föreslagen avfallsplan riktar sig i högre grad än tidigare mot näringslivet och kan komma att påverka företag och näringsliv ansvarsmässigt. Därför är det viktigt att avfallsplanen kommuniceras ut på ett tydligt sätt.

Avfallsplanen är utformad för att främja ett mer cirkulärt system bestående av välfungerande insamling, behandling och materialhantering som optimerar de resurser som redan finns i kretsloppet. Planen omfattar allt avfall som uppstår i kommunen, men med särskilt fokus på den del av avfallshanteringen som kommunen har rådighet över. Detta innebär att samordning blir viktigt inom kommunen mellan exempelvis fysisk planering, upphandling, kommunikation, utbildning, renhållning som berörs av avfallsplanen.

Sammanfattningsvis anser kommunledningskontoret att planen har framåtsträvande mål som ligger i linje med nationella mål och intentioner.

Avfallsområdet är ett föränderligt område som snabbt kan byta inriktning och fokus, inte minst då det är ett område som påverkas från EU-nivå. Den snabba utvecklingen och till viss del osäkerheten innebär att kommunen och SÖRAB behöver vara flexibla och hörsamma och samverka aktivt. Som ett exempel på stora förändringar som förväntas komma är den omdaning av förpacknings- och tidningsinsamlingen som planeras och som syftar till mer fastighetsnära insamling av dessa fraktioner.

Ekonomiska konsekvenser

Avfallsverksamheten är taxefinansierad och när avfallsverksamheten genomför insatser kommer det att belasta avfallskollektivet och finansieras via avfallstaxan. De insatser som inte faller under avfallsverksamhetens ansvar kommer det att belasta aktuell instans. Det kan vara nedskräpningsfrågor, bygglov eller tillsynsärenden som är kopplat till avfallshantering.

Genomförande av aktiviteter i avfallsplanen kan medföra kostnader på kort sikt. På längre sikt kommer troligtvis kostnaden för behandling av avfallet



Jonas Qvarfordt

minska om avfallsplanens mål infrias. En bättre utsortering av matavfall, utsortering av plast och metall i SÖRAB:s regi, och en mindre andel förpacknings- och tidningsavfall i det vanliga restavfallet är faktorer som påverkar den totala kostnaden. Också den cirkulära ekonomin som förväntas öka i omfattning under perioden påverkar avfallsflödena.

Tekniska nämnden pekar i sitt yttrande på att de ekonomiska konsekvenserna för brukarna behöver beskrivas. Genomförandet av avfallsplanen kommer att påverka abonnenterna. En genomgång av de ekonomiska följderna för brukarna vid en lyckosam genomförd avfallsplan är beskrivet i materialet (framförallt i bilagorna till SÖRAB:s avfallsplan) och pekar på lägre kostnader. Den ekonomiska konsekvensen för brukarna i form av avfallstaxan beslutas av fullmäktige. Andelen cirkulär ekonomi och dess privatekonomiska påverkan styrs till stor del av varje enskild person. Avfallsplanen syftar till att underlätta och möjliggöra cirkulära val för den enskilde.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Fastställande av avfallsplan 2021–2032
2. Bakgrundsdokument
3. Måldokument
4. Periodmålsdokument
5. Bilagor till SÖRAB:s avfallsplan 2021–2032
6. Beslut TN 2020-05-27 (§ 37), avfallsplan 2021–2032
7. Tekniska kontorets tjänsteutlåtande, daterat 2020-05-25

Expedieras
SÖRAB
Tekniska nämnden
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
Fastighetsnämnden